

Max Paradox

PROBLEM? WYLUZUJ. OGARNIESZ TO!

Seria poradników z przymrużeniem oka ;)

Kłóczę się z ludźmi, których nigdy nie spotkam

Jak przestać oddawać wieczory
komentarzom w internecie

Mamy problem. Ale spokojnie. Da się go rozwiązać i jeszcze będzie z czego się pośmiać.

SPIS TREŚCI

INTRO	1
Rozdział 1 - Ktoś się myli w internecie. Alarm!	9
Rozdział 2 - Nie dyskutujesz z człowiekiem. Dyskutujesz z jego awatarem	19
Rozdział 3 - Ostatnie słowo nie jest nagrodą	30
Rozdział 4 - Internet premiuje pożary	41
Rozdział 5 - Nie każdy komentarz zasługuje na odpowiedź	53
Rozdział 6 - Troll nie chce twojego argumentu. Chce ciebie	65
Rozdział 7 - Sprawdzę tylko, czy odpisał	77
Rozdział 8 - Nie prowadź debaty, kiedy jesteś na rezerwie	89
Rozdział 9 - Zbuduj sobie filtr, zanim internet zbuduje ci dzień	100
Rozdział 10 - Napisz mniej. Naprawdę mniej	112
Rozdział 11 - Zanim odpiszesz, zmień pytanie	125
Rozdział 12 - Ustal budżet na ludzi, których nie lubisz	139
Rozdział 13 - Zmień miejsce, zanim zmienicie się w gladiatorów	152
Rozdział 14 - Zamknąłeś aplikację. Teraz zamknij też kłótnię	165
Rozdział 15 - A jeśli ktoś naprawdę zasługuje na odpowiedź?	178
Rozdział 16 - Wróciłem do komentarzy. No i co teraz?	191
Rozdział 17 - Kiedy odpuszczanie nie działa	206

Rozdział 18 - Zbuduj internet, w którym rzadziej musisz się powstrzymywać	219
Rozdział 19 - System antyawanturowy na zwykły dzień ...	233
Rozdział 20 - Nie musisz wygrać internetu	247

INTRO

Jest 21:47. Miałeś zrobić sobie herbatę, obejrzeć jeden odcinek serialu i może nawet pójść spać o godzinie, po której człowiek następnego dnia nie wygląda jak własne zdjęcie z dowodu osobistego. Zamiast tego siedzisz z telefonem w rękę i tłumaczysz użytkownikowi „PrawdaBezCenzury1987”, dlaczego jego pogląd na temat, którego piętnaście minut temu nawet nie planowałeś omawiać, jest kompletnie pozbawiony sensu.

On odpowiada po dwóch minutach.

Ty po trzydziestu sekundach.

Rozpoczęła się nocna zmiana w Ministerstwie Prostowania Internetu.

Najciekawsze jest to, że prawdopodobnie nigdy nie spotkasz tego człowieka. Nie pójdziecie razem na kawę. Nie zostanie świadkiem na twoim ślubie. Nie poprosi cię o pomoc przy przeprowadzce. Jest całkiem możliwe, że gdy zamkniesz aplikację, zniknie z twojego życia na zawsze. A jednak przez następne czterdzieści minut będziesz formułować argumenty z dokładnością adwokata przygotowującego mowę końcową w procesie stulecia.

W kuchni stygnie herbata.

Serial pyta, czy nadal oglądasz.

Tak, Netflixie. Technicznie nadal żyję. Tylko chwilowo bronię cywilizacji w sekcji komentarzy.

Problem z internetowymi kłótniami nie polega na tym, że czasem z kimś się nie zgadzasz. Ludzie nie zgadzali się ze sobą długo przed wynalezieniem Wi-Fi i radzili sobie z tym całkiem sprawnie, najczęściej siedząc przy jednym stole i

uznając po pewnym czasie, że lepiej porozmawiać o pogodzie. Problem zaczyna się wtedy, gdy przypadkowa opinia obcej osoby dostaje dostęp do twojej uwagi, emocji i wieczoru jak gość VIP, choć nawet nie pamiętasz, kto ją zaprosił.

Wchodzisz tylko zerknąć.

Ktoś napisał coś głupiego.

To jeszcze nic.

Gorzej, że napisał to pewnie siebie.

Gdyby dodał: „Nie jestem pewien, ale wydaje mi się...”, możliwe, że przeszedłbyś dalej. Jednak internet ma szczególny talent do produkowania ludzi, którzy potrafią wygłosić trzy zdania o geopolityce, ekonomii, wychowaniu dzieci, dietetyce i konstrukcji silnika spalinowego z takim przekonaniem, jakby rano konsultowali temat jednocześnie z ONZ, profesorem Harvardu i panem Mietkiem z warsztatu.

I wtedy coś w tobie mówi:

„Nie mogę tego tak zostawić.”

Możesz.

To ważna informacja, więc jeszcze raz:

możesz.

Internet nie zawali się dlatego, że nie odpowiedziałeś. Nie zostanie wydany komunikat: „O godzinie 22:14 Rafał zrezygnował z odpisania użytkownikowi o awatarze przedstawiającym wilka na tle księżyca. W związku z tym błędna opinia pozostaje w sieci. Rynki reagują nerwowo.”

Nic się nie stanie.

A jednak twój mózg bardzo często traktuje taką sytuację jak otwartą pętlę, którą trzeba domknąć. Ktoś zakwestionował

coś, co uważasz za oczywiste, ważne albo zwyczajnie prawdziwe. Pojawia się napięcie. Odpowiedź daje krótkie poczucie ulgi: zrobiłeś coś. Postawiłeś granicę. Wyjaśniłeś. Naprostowałeś. Problem w tym, że chwilę później dostajesz kolejną odpowiedź.

I właśnie kupiłeś bilet na karuzelę.

Pierwszy komentarz brzmi jeszcze rozsądnie. Przytaczasz argument. Drugi robi się ostrzejszy. Trzeci zawiera już zdanie „typowe dla ludzi takich jak ty”, mimo że rozmówca wie o tobie mniej więcej tyle, ile można wywnioskować ze zdjęcia profilowego i dwóch przecinków. Po dziesiątej wiadomości nie dyskutujecie już o pierwotnym temacie. Omawiacie swoje charaktery, inteligencję, wychowanie, motywacje oraz prawdopodobnie przyszłość społeczeństwa.

Temat pierwotny zdążył wyjść z rozmowy i zamówić Ubera.

Dlaczego dajemy się w to wciągać?

Bo taka kłótnia oferuje kilka rzeczy, które mózg bardzo lubi. Jest natychmiastowa. Dostarcza emocji. Daje jasnego przeciwnika. Pozwala poczuć się kompetentnym. Co najważniejsze, zawsze istnieje możliwość kolejnego ruchu. Telefon leży obok, pojawia się powiadomienie, a twoje życie nagle zamienia się w szachy dla ludzi, którzy zamiast figur przesuwają akapity.

„Odpowiedział.”

Czytasz.

„Ale bzdura.”

Piszesz.

„Teraz mu pokażę.”

Nie pokażesz.

Najczęściej pokażecie sobie wzajemnie, że oboje potraficie pisać bardzo szybko.

Internetowa dyskusja ma też paskudną cechę: prawie nie posiada naturalnego momentu zakończenia. W prawdziwej rozmowie ktoś wstaje, autobus przyjeżdża, kelner przynosi rachunek albo jedna osoba mówi: „Dobra, muszę lecieć”. W komentarzach przeciwnik mieszka w twojej kieszeni. Może odpowiedzieć za trzy minuty, trzy godziny albo następnego dnia rano, kiedy właśnie jesz śniadanie i wydawało ci się, że sprawa umarła.

Nie umarła.

Ma sześć nowych odpowiedzi.

Miłego dnia.

Do tego dochodzi jeszcze jedna pułapka: pomylenie możliwości odpowiedzi z obowiązkiem odpowiedzi. To, że możesz komuś coś wyjaśnić, nie oznacza, że powinieneś. To, że ktoś się myli, nie oznacza, że zostałeś powołany na stanowisko całodobowego korektora internetu. To, że ktoś cię prowokuje, również nie oznacza, że musisz udowodnić swoją odporność, dobrowolnie wchodząc do klatki i zamykając za sobą drzwi.

Czasami najbardziej dojrzałym argumentem jest kciuk przesuwający ekran w górę.

Ta książka nie będzie próbowała zrobić z ciebie człowieka, który nigdy nie komentuje, zawsze zachowuje spokój i na każdą zaczepkę odpowiada uśmiechem buddyjskiego mnicha. Po pierwsze, byłoby to mało realistyczne. Po drugie, mnich prawdopodobnie nie czyta komentarzy pod materiałem dotyczącym parkowania na osiedlu. Łatwo być spokojnym w klasztorze. Spróbuj zachować oświecenie pod postem „Czy można zostawić samochód na dwie minuty przed bramą?”.

Chodzi o coś prostszego.

Masz odzyskać wybór.

Decydować, kiedy dyskusja jest warta twojego czasu, a kiedy jest tylko emocjonalnym automatem do gry, do którego wrzucasz kolejne kwadranse w nadziei, że tym razem wypadnie jackpot w postaci słów:

„Masz rację. Całe życie się myliłem. Dziękuję, przypadkowy człowieku z internetu.”

Jeśli czekasz na taki komentarz, przygotuj wygodne krzesło.

Będziemy więc rozdzielać rozmowę od przepychanki, argument od prowokacji i potrzebę wyrażenia zdania od przymusu posiadania ostatniego zdania. Przyjrzymy się temu, dlaczego tak trudno zostawić cudzy komentarz bez odpowiedzi, dlaczego internet potrafi zamienić drobną różnicę opinii w osobistą zniewagę oraz jak platformy dodatkowo premiuje treści, które budzą emocje. Nie po to, żebyś po przeczytaniu tej książki analizował każdy komentarz niczym psycholog śledczy, tylko żebyś szybciej rozpoznawał moment, w którym rozmowa przestała ci cokolwiek dawać.

Najważniejsza zmiana będzie praktyczna.

Nauczysz się przerywać dyskusję wcześniej. Oceniać, czy druga strona rzeczywiście chce rozmawiać. Rozpoznawać własne sygnały ostrzegawcze. Ustawiać proste zasady korzystania z komentarzy. Nie wracać piętnaście razy do tej samej rozmowy tylko po to, żeby sprawdzić, czy ktoś przypadkiem nie napisał czegoś jeszcze bardziej irytującego.

Spoiler: napisał.

Ktoś zawsze napisze.

Nie chodzi więc o stworzenie internetu, w którym wszyscy są rozsądni. Ten projekt możemy od razu odłożyć do folderu „ambitne, ale prawdopodobnie niewykonalne”. Chodzi o stworzenie własnego sposobu korzystania z internetu, w którym obca osoba nie może jednym zdaniem przejąć ci pół wieczoru.

Bo twój czas jest dziwnie cenną walutą. Nie możesz go odzyskać, dokupić ani przewinąć. A jednak potrafimy oddawać go ludziom, których nie znamy, tylko dlatego, że ktoś napisał:

„Jakbyś trochę poczytał, to byś wiedział.”

I już.

Plan na wieczór odwołany.

Otwieramy źródła.

Będziemy walczyć.

Tylko że właśnie od tego chcemy się uwolnić.

Nie od poglądów.

Nie od dyskusji.

Nie od internetu.

Od przekonania, że każda głupota wymaga twojej osobistej interwencji.

Bo czasem najlepszą odpowiedzią na komentarz jest dobra kolacja, zamknięta aplikacja i absolutny brak wiedzy o tym, co „PrawdaBezCenzury1987” napisał później.

Niech sobie wygra.

Ty odzyskasz wieczór.

Rozdział 1 - Ktoś się myli w internecie. Alarm!

Wchodzisz do internetu z bardzo niewinnym zamiarem. Chcesz sprawdzić pogodę, odpisać komuś na wiadomość albo przez pięć minut zobaczyć, co się wydarzyło. Wszystko idzie dobrze do momentu, kiedy trafiasz na komentarz napisany przez człowieka, który najwyraźniej posiada dostęp do innej wersji rzeczywistości niż ty.

Czytasz raz.

Potem drugi.

Może źle zrozumiałeś.

Nie.

On naprawdę to napisał.

I właśnie wtedy pojawia się odruch, który kosztował ludzkość więcej zmarnowanych wieczorów niż wiele znacznie poważniejszych wynalazków:

„Muszę mu odpowiedzieć.”

Słowo „muszę” jest tu szczególnie interesujące. Nikt nie stoi obok ciebie z formularzem wymagającym podpisu. Nie otrzymałeś wezwania sądowego. Nie istnieje urząd kontroli komentarzy, który następnego dnia zapyta, dlaczego nie zareagowałeś. A jednak wewnętrznie sytuacja potrafi wyglądać niemal jak obowiązek.

Ktoś się myli.

Ty to widzisz.

Sprawa została przekazana do realizacji.

Dlaczego cudzy błąd tak bardzo swędzi

Nie każda błędna opinia działa na nas tak samo. Jeśli obcy człowiek napisze, że najlepszym sposobem gotowania makaronu jest trzymanie go przez godzinę w zimnej wodzie, prawdopodobnie wzruszysz ramionami. Może nawet zrobisz zrzut ekranu i wyślesz komuś z podpisem: „Internet znowu działa”.

Ale wystarczy, że temat dotknie czegoś ważnego dla ciebie: twojej pracy, wartości, sposobu życia, grupy, z którą się utożsamiasz, doświadczenia albo sprawy, na której naprawdę się znasz. Wtedy komentarz nie wygląda już jak przypadkowe zdanie. Zaczyna przypominać naruszenie porządku świata.

„Nie mogę pozwolić, żeby ktoś tak pisał.”

Możesz.

Naprawdę.

Nawet jeśli pisze to wielkimi literami.

Zwłaszcza wtedy.

Problem polega na tym, że mózg nie zawsze odróżnia różnicę opinii od zagrożenia dla własnej pozycji. Jeśli ktoś podważa coś, co uważasz za oczywiste, możesz odczuwać potrzebę obrony nie tylko samego poglądu, ale również siebie jako osoby rozsądnej, kompetentnej albo uczciwej.

Nagle przestajesz odpowiadać na zdanie.

Zaczynasz bronić własnej tożsamości.

To dlatego niewinna rozmowa o samochodach potrafi po siedmiu komentarzach doprowadzić dwóch dorosłych mężczyzn do sugerowania sobie wzajemnie problemów z inteligencją, dzieciństwem oraz zdolnością do podejmowania decyzji finansowych.